

Phẩm 20: DA-DU-ĐÀ-LA THẤY ĐIỀM MỘNG (Phần 1)

Thiên tử Tác Bình thấy Thái tử xuất thành đến lâm viên, giữa đường gặp tử thi sinh tâm chán nản ngũ dục thế gian, trở về nội cung tĩnh tọa tư duy. Qua sáu ngày sau, Thiên tử Tác Bình lại nghĩ và nói: “Bồ-tát Hộ Minh, vị Đại sĩ nay vì say đắm ngũ dục, tâm sinh phóng dật chẳng chịu xa lìa, ta nay sẽ vì Thái tử tạo nhân duyên khuyến tỉnh.” Suy nghĩ như vậy rồi, lúc ấy Thiên tử Tác Bình lại tạo điều kiện khiến Thái tử xuất gia, cảm động đến nhân duyên đời trước của Thái tử khiến Thái tử tự nhiên có ý muốn đến lâm viên du ngoạn. Thái tử gọi người đánh xe vào bảo:

–Người đánh xe tài giỏi, nhanh mau mau sửa sang xe giá nghiêm chỉnh, nay ta muốn đến hoa viên thưởng ngoạn.

Người đánh xe nhận lệnh, liền đến tâu Đại vương Tịnh Phạn:

–Xin Đại vương biết cho, hôm nay Thái tử muốn đến viên lâm dạo chơi thưởng ngoạn.

Đại vương Tịnh Phạn liền ban sắc lệnh dân chúng nội thành Ca-tỳ-la dọn dẹp sạch sẽ và trang hoàng nghiêm chỉnh như bao lần trước không khác, cho đến rung chuông loan báo nội thành: Trên con đường Thái tử đi qua tuyệt đối không được xuất hiện các hạng người: già, bệnh, chết, tàn tật... khiến cho Thái tử thấy được sinh tâm chán nản thế gian.

Người đánh xe nhận lệnh, trang hoàng xe ngựa tốt đẹp, đến trước Thái tử tâu:

–Thưa Thái tử đã đến giờ xuất hành.

Thái tử liền ngồi trên xe, oai đức thế lực trông thật tôn nghiêm, ra đi từ cửa Bắc thành Ca-tỳ-la mà thẳng đến lâm viên.

Lúc ấy, Thiên tử Tác Bình dùng sức thần thông, cách trước xe Thái tử chẳng bao xa, biến thành một vị Sa-môn cạo bỏ râu tóc, thân đắp chiếc ca-sa đại y để hở vai bên phải, tay phải chống tích trượng, tay trái bưng bình bát đi ven lề đường.

Thái tử thấy rồi liền hỏi người đánh xe:

–Đây là người gì mà cung cách đàng hoàng, dung nghi tề chỉnh, ung dung tản bộ ở phía trước ta, mắt đăm đăm nhìn phía trước một tầm, không liếc ngó hai bên, chú tâm mà đi, không giống như bao nhiêu lữ hành khác, đầu cạo nhẵn không để râu tóc, sắc phục toàn một màu đỏ thẫm nhuộm bằng vỏ cây, không giống màu áo trắng thế tục, bát màu da cam giống như bằng đá xông khói.

Thiên tử Tác Bình dùng thần thông khiến người đánh xe đáp:

–Tâu Đại thánh Thái tử, người này gọi là kẻ xuất gia.

Thái tử lại hỏi:

–Sao gọi là kẻ xuất gia? Họ làm việc gì?

Người đánh xe đáp:

–Tâu Đại thánh Thái tử, người này thường làm các việc lành, bỏ các việc ác, đem tâm bình đẳng đối xử với mọi người, thích làm việc bố thí, khéo điều phục các căn, có tài hàng phục tự thân, đem lại sự an lạc cho mọi người, thường đối với tất cả chúng sinh phát tâm đại Từ bi không bao giờ làm cho một chúng sinh nào sợ sệt phiền não, hoàn toàn không sát hại chúng sinh, lại hay phát tâm giúp đỡ. Tâu Thái tử, do vì những việc như vậy, gọi là người xuất gia.

Thái tử lại hỏi:

–Này người đánh xe tài giỏi, do vì cố gì khiến người này có thiện tâm làm các

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

việc như vậy? Các việc đó, từ việc làm lành...cho đến hoàn toàn không sát hại tánh mạng chúng sinh. Vậy người hãy đánh xe đến bên người xuất gia kia.

Người đánh xe vâng lệnh đáp:

–Tâu Thái tử, hạ thần sẽ tuân lệnh.

Người đánh xe liền cho xe hướng về người xuất gia.

Khi Thái tử đến bên người xuất gia, người liền thưa hỏi:

–Thưa Tôn giả Đại sĩ, ngài là người gì?

Lúc ấy, Thiên tử Tác Bình dùng thần lực khiến người xuất gia cạo bỏ râu tóc kia đáp:

–Tâu Thái tử, ngày nay người ta gọi tôi là kẻ xuất gia.

Thái tử lại hỏi:

–Thưa nhân giả, tại sao lại gọi là người xuất gia?

Người xuất gia đáp:

–Tâu Thái tử, tôi thấy tất cả sự việc trong thế gian hết thảy đều vô thường, quan sát như vậy rồi tôi bỏ tất cả sự nghiệp ở đời, xa lìa thân tộc, chỉ cầu mong giải thoát nên xả tục xuất gia. Rồi tôi lại nghĩ: “Ta phải dùng phương tiện gì để có thể cứu vớt chúng sinh? Đối với thế gian ta phải sống biết đủ, làm các việc lành...cho đến hoàn toàn không sát hại sinh mạng tất cả chúng sinh.” Thưa Thái tử, vì những lý do đó, gọi là người xuất gia.

Thái tử lại nói:

–Thưa nhân giả, việc làm của ngài hết sức tốt đẹp vì ngài quán sát biết được tất cả sự việc thế gian là vô thường, biết như vậy rồi ngài lại đem lòng lành ban bố sự an lạc cho tất cả chúng sinh... cho đến không sinh tâm sát hại mà lại đem sự sống, bố thí sự an ổn cho chúng sinh.

Rồi nói kệ:

*Quán biết thế gian pháp vô thường  
Muốn cầu vô thượng đạo Niết-bàn  
Oán thân bình đẳng tâm quán sát  
Chẳng tạo thế pháp dục, tham, sân  
Ở dưới gốc cây trong rừng núi  
Hoặc nơi gò mả đất hoang vu  
Các pháp hữu vi đều xa lánh  
Sống đời khát thực quán chân như.*

Thái tử vì kính pháp nên từ trên xe bước xuống đi bộ hướng đến người xuất gia đầu mặt đánh lễ sát đất rồi đi quanh ba vòng; sau đó Thái tử lên xe ra lệnh người đánh xe hồi giá về cung

Khi ấy, trong cung có một thể nữ tên là Lộc Nữ từ xa trông thấy Thái tử vào cung, do tâm ái dục nàng cất tiếng nói kệ:

*Đại vương Tịnh Phạn hưởng thú vui  
Ma-ha-ba-xà rất toại ý  
Trong cung thể nữ thật tuyệt vời  
Người nào sẽ được gần Thái tử.*

Thái tử nghe bài kệ này khắp thân run sợ, lệ nhỏ như mưa, trong tâm chỉ ứa mẩn cảnh Niết-bàn, các căn thanh tịnh hướng về Niết-bàn mà nói thế này:

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Ta cần phải đeo đuổi cảnh giới Niết-bàn, ta nay cần phải chứng Niết-bàn, ta nay cần phải đi đến Niết-bàn và ta nay cần phải trụ vào Niết-bàn.

Một hôm, Đại vương Tịnh Phạn cùng bá quan văn võ tề tựu chung quanh nơi cung điện, Thái tử bỗng nhiên bước đến đứng bên cạnh Đại vương, chấp tay cúi đầu nói:

–Con nay muốn xuất gia, cúi xin Đại vương cho phép con được toại ý để cầu quả Niết-bàn. Phụ vương phải biết, tất cả chúng sinh rồi sẽ biệt ly.

Khi Đại vương Tịnh Phạn nghe Thái tử tâu như vậy, cả người run rẩy, tay chân rã rời, giống như cây bị voi lớn lay gốc, mắt đầy ngấn lệ, nghẹn ngào bảo Thái tử:

–Thái tử con yêu dấu của ta nên bỏ ý định ấy đi, nay chưa phải là lúc con xuất gia, ta cũng trải qua thời thiếu niên khi các căn buông lung theo thú vui, ta không tu các pháp hạnh cũng chưa từng thọ các khổ thế gian, lại ta không tu các khổ hạnh mà cũng chưa từng thấy các á dục xấu xa. Con khởi ý như vậy, con thật rất khó có thể chịu đựng được. Nay Đồng tử, con đang độ thanh xuân, tâm ý chưa ổn định, chưa hàng phục các căn mà muốn ở nơi vắng vẻ hẻo lánh, khi đó con không thể chịu nổi khổ hạnh. Nay Đồng tử, con nên đợi khi ta tuổi già, chừng đó nếu ta muốn xuất gia tu hành khổ hạnh, ta sẽ truyền ngôi và trao quốc gia lại cho con mà vào thâm sơn vắng vẻ tu hành khổ hạnh. Nay Đồng tử, con không nên trái lời của ta, không thuận ý của cha mà xuất gia tu khổ hạnh, hiện tại ở đời con mang tiếng bất hiếu vì trái lời dạy bảo của kẻ bề trên. Do vậy con nên đem tâm tinh tấn này ở trong cung chớ vội xuất gia, an tâm ở lại nhà thực hiện các pháp thế tục. Nay Đồng tử, phạm làm người thế gian, trước phải thọ hưởng thú vui ngũ dục, rồi sau đó mới nghĩ đến việc phát tâm xuất gia.

Thái tử đáp:

–Tâu phụ vương, ngày nay cha không nên ngăn cản chí xuất gia của con. Vì sao? Nếu ngày nay có người đang ở trong căn nhà bốc cháy ngàn ngọn, muốn chạy ra khỏi nhà thoát nạn, lúc đó người này rất dũng mãnh, không có một thế lực nào có thể ngăn cản được. Tâu phụ vương, cái gì có sinh thì có diệt, cái gì có hợp thì có tan. Nếu như có người biết tất cả pháp thế gian đều bị biệt ly mà không bỏ pháp biệt ly đó thì người này không phải là kẻ được lợi ích lớn. Lại như người đời có sự việc còn dở dang, giờ chết sắp đến mà không vội vã làm cho hoàn tất, thì đây không phải là người có trí tuệ sáng suốt.

Rồi Thái tử vì phụ vương mà nói kệ:

*Nếu thấy tất cả đều vô thường  
Các pháp hữu vi đều tiêu diệt  
Đành lìa thân thuộc bỏ thế gian  
Giờ chết đến, sự nghiệp phải thành.*

Đại vương Tịnh Phạn lại ân cần nói với Thái tử:

–Nay Đồng tử, con yêu dấu của ta, nhất định không được bỏ ta đi xuất gia.

Các đại thần cũng theo sự hiểu biết của mình qua các kinh điển đời xưa để lại đều can gián Thái tử:

–Kính bẩm Thái tử, lẽ nào ngài không nghe trong luận Vi-đà có nói từ kiếp ban sơ cho đến nay, các hàng vua chúa thuở xưa niên thiếu, mỗi vị tự cai trị nước của mình, giáo hóa dân chúng, khi đến tuổi già có con cháu chánh thống nối nhau. Các vua đem vương vị trao cho Thái tử, nhiên hậu mới vào trong núi tu hành các pháp hạnh. Vì lý do đó, ngày nay Thái tử không được riêng mình làm trái phép tắc của Tiên vương.

Đại vương nghe các đại thần nói như vậy nước mắt nhỏ như mưa, hai mắt không

chớp, đăm đăm theo dõi sắc mặt Thái tử.

Lúc ấy, Thái tử sinh tâm lưỡng lự ưu sầu, gương mặt không được vui, trở về nội cung. Thái tử về đến cung điện, tất cả các thể nữ ở xa trông thấy hết thấy đều vui mừng liền rời chỗ ngồi hoặc có nàng chấp tay bái chào, hoặc có nàng tỏ vẻ duyên dáng, hoặc có nàng ca múa, hoặc có nàng đến hầu hạ. Thấy Thái tử ngồi rồi, chúng bị lửa ái dục thôi thúc nổi lên phừng phực nên vây quanh Thái tử cùng nhau cười cợt vui đùa, oai đức của Thái tử sáng ngời, các tướng tốt thể hiện rõ ràng, cùng nhau vui vẻ thọ hưởng dục lạc giống như ở cung trời Tự tại.

Lúc ấy các tướng tốt và vẻ đẹp của Thái tử đồng xuất hiện, luôn luôn tươi đẹp, ngày đêm Thái tử dạo chơi, thể nữ lại thấy các tướng tốt của Thái tử xuất hiện tốt đẹp như vậy trong tâm sinh ra ý tưởng đây là điều chưa từng có, phải chăng ngài là Nguyệt Thiên tử giáng xuống trần gian. Thể nữ thấy tướng mạo Thái tử tốt đẹp như vậy lại càng sinh tâm tham đắm nên có nàng liếc mắt đưa tình, hoặc có nàng nhìn không nháy mắt, hoặc có nàng xít xoa, hoặc có nàng vẫy tay gọi. Do vì thần lực của Thái tử, khiến tâm dục ngài không nổi lên, lại không cười giỡn.

Khi Thái tử rời phụ vương trở về nội cung, Đại vương Tịnh Phạn lập tức gọi người đánh xe vào hỏi:

–Này người đánh xe tài giỏi! Thái tử có đến lâm viên không?

Người đánh xe đáp:

–Bạch Đại vương xin ngài biết cho, Thái tử ý muốn đến trong viên lâm nhưng giữa đường thấy một người tóc râu đều cạo, thân đắp chiếc y nhuộm màu hoại sắc, tay bưng bình bát. Thái tử thấy người này rồi liền ra lệnh hồi giá, ngài về trong cung an tọa tư duy.

Đại vương nghe như vậy liền suy nghĩ: “Lời dự đoán của tiên A-tư-đà quả không sai, e rằng Thái tử xả tục xuất gia, ta nay phải tăng thêm thú vui ngũ dục khiến Thái tử say đắm, không nghĩ đến việc xuất gia.” Nghĩ rồi Đại vương liền ra lệnh tăng thêm thú vui ngũ dục, ra lệnh thể nữ trong cung làm cho tâm Thái tử thọ khoái lạc, mà không còn nghĩ đến việc xuất gia.

Liền lập lại với bài kệ:

*Giữa đường Thái tử gặp Sa-môn  
Thân đắp y sông nhuộm vỏ cây  
Hoan hỷ chí cầu Vô thượng đạo  
Thâm tâm chỉ thích hạnh xuất gia.  
Thấy sinh già bệnh khổ vô cùng  
Sa-môn trì bình đi khát thực  
Nhàm chán thế giới ba độc lìa  
Ái mộ vô vi cầu giải thoát.  
Sinh lão bệnh tử các khổ đau  
Thái tử muốn lìa các khổ đó  
Trên đường gặp được bậc xuất gia  
Chí chân vừa gặp lòng hớn hở.  
Muốn bỏ tham sân các não phiền  
Ta nên xuống tóc nhập sơn lâm  
Thái tử chí cầu chân thật pháp  
Gặp được Sa-môn rất vui mừng.*

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Ngồi xe tứ mã khéo điều hành  
Muốn ra ba cõi, nhân ngắm cảnh  
Giữa đường gặp kẻ mặc y sông  
Chí hướng bồ đề nay được thỏa.*

Bấy giờ Đại vương lại vì Thái tử bày ra nhiều thứ ngũ dục, bao nhiêu những gì đã có, mỗi thứ đều được gia tăng, mặt thành bao quanh cung điện cũ của Thái tử đều được canh giữ nghiêm ngặt. Đặc biệt hơn nữa Đại vương cho xây thêm thành lũy cao lớn, chung quanh cung điện Thái tử cho đào hào thật sâu, trên đầu tường thành an trí lưới bảy báu, giữa các mắt lưới treo chuông rung, các cửa trong cung điện được tăng thêm phần canh giữ, sớm chiều mở cửa tiếng động vang dội đến khắp bốn cửa thành bên ngoài. Bố trí vô số binh xa tượng mã và quân lính mặc áo giáp, sát cánh bên nhau, họ đều được tổ chức theo đội ngũ chỉnh tề chặt chẽ.

Lại bên ngoài cung điện, nơi cửa thành trong ngoài bố trí trăm ngàn tráng sĩ hình dung đẹp đẽ oai hùng, rất dũng cảm, tất cả đều có khả năng đánh tan quân thù, thân mặc chiến bào, tay cầm chĩa ba, côn, trường kiếm, giáo mác, cung tên..., tất cả những thứ binh khí như vậy là để canh giữ Thái tử; lại tăng thêm sắc lệnh cho hàng thể nữ nội cung, ngày đêm ca nhạc múa hát, không được gián đoạn để phô bày tất cả thú vui. Các thể nữ có tài làm mê hoặc luôn luôn kề cận bên Thái tử, dùng ái dục ràng buộc, khiến Thái tử say đắm không nghĩ đến việc xả tục xuất gia.

